

ortum habens. Auxilium tale miraculosū
nonne in bello corporali iudas machabeus
nonne moyses/nōne fidelium alij talit' expe/
ctauerunt/qū psequerent vn' mille r duo fu/
gabāt. r. milia rōsto securiori fīd' p h' scisma
te finiedo/pōt in opitulatiōis dīne assiste/
tia spāli/p tracrati vniuersalis p cili' spes
hri'. Et q's obsecro tate p'sūptiōis inueniri
poterit/ut determinatis p tot viros celebri/
mos/ppriā opinionē vel pferret/vel eoz di/
ctamē nō imitaret. P'ū q's sentire est vt nō
nisi viā mediā/viā pacificā/r vtrobiq; ho/
norabile sentētiaret p ciliū. Neq; tū igno/
ro multas circa hec r alia/subozūri difficul/
tatiū nebulas. S; eas oēs lux dīne legis su/
is radijs facili' eijceret. Si nō vltra ceruico/
sa tradicēdi libido d'fiterit. Si oculos ra/
tionis, neq; segnities inq'rendi clausurit/ ne
q; ruditas obtuderit/ neq; eos lippitudo
carnalitat'is/ neq; curaz puluis/ neq; fum'
p'sūptiōis suffoderit/ neq; postremo ma/
litia cecauerit q' min' apparere possit gra/
tia dei saluatoris nrī. Ita studiositas p
zelū stimulata pgebat in lōgius. Cui' ego
fmonez interrūpens/ r finiens/ exclamaui
Appareat o vrinā bone iesu pap nrī. salus
nostra. appareat tandē aliqū gratia tua/ vt
p' illustrationē sincerā/ r agēda videamus:
r ad ea q' viderim' iplēda r ualefcam'. Ref
q'ppe i obscuro nimis demersa ē; nā r nob
caligines/ pulueresq; difficultatiū ābulan/
do spōre suscitam'. Deest insup apd mltos
gratia hūani auxiliij q' sil' apparere r coope/
rari debuerat gratie dei. Obscureat eā p'te/
rea vel abscondit amor pprius/ q'rens q' sua
sūt/ r incircūciso corde ābulās p' desideria
carnalia/ atq; secularia/ neq; sobrie neq; iu/
ste neq; pie viuēs in h' seculo/ q'si non expe/
ctaret btām illā/ spem q' sola desiderāda ē. so/
la velut enceniū dīne gratie iugit' postulan/
da. Prouideat meliora vicinioraq; saluti
gratia eadē dei r saluatoris nostri h' nos iu/
stificās/ r glorificās in futuro amē.

Finit fmo de circūcisōe corā papa apd
Tarasconam. Anno. Dccciiij.

R Epistola eiusdē ad

dominū aurelianē. de fmone pcedenti.

Serenissimo pncipi. r militi re/
gis poli dño aurelianē. Suus
Johes cācellari' ecclie pisenf in
dign' obsequiū hūile. pacisq; p
sentis cū etna/ donū felicit' adipisci. Dul'

ta hacten' sepsi strenuissime dñe. Plima
dici q' ad ecciasticā pacē vtilia videbāt. ple
quēs pacē exulātē/ latratu q' potui/ ego de
gener. catul' r offerēs insup p vlti' portōe
ad opus tabnaculi dei/ cū hoibz/ ea q' d ma
nu sua videbar suscepisse. Nec igro posse
ea a tot capinibz/ r varias facile traduci sinias.
r forsā aduersas/ q' tū oia si cū distinctiōe
tpm circūstātiq; q's sese offerētū mltiplici
tate p'serari d'g' fuerint/ arbitroz ea inuentū in
neru p cordi vitat' int se iūcta eē/ r v'pote q'
circa idē cētrū eundēq; cardinē pū d'fiderij
voluebāt. Viā itaq; cessionis bñ practica/
tā/ ego breuissimā r optimā cēsui/ iudicans
ad ei' receptōz fm ppatōez animi/ ābos cō
tēdētes de papatu iure dīno p'strictos. Nec
erat q' allegaret coactōz. Vellēt itaq; coe/
bat nēo. Porro in d'clūsōe substractionis
nō affui/ quā tū d'clūsā ipugne p' tinaci aīo/
sitate nō p'sūpsi. S; postq; dñs nr' Bene/
dicit' viā cessionis/ r alia q' p'tebāt accōmo/
da p pace/ r reformatiōe ecclie dicit' ē accep/
tasse/ r opponit se puitas mea/ cū odijs r di/
scriminibz nō modicis/ vt ipe neq; papatū de
facto irreuerfibile amissit/ neq; hereticus
aut scismatic' iudicādo eē cāret. Placuit q'
q's restō quā r p'dicauit corā celeberrimo ce/
tu p'ploz. Per hāc itaq; ab ea nrā secū vni/
ta/ portū pacis general' attingere facili' spa/
bat Deniq; nō tā missus quā coact' legat'
ad dominū nr'm sup hac materia/ p pte v/
niuersitatis p'darissime studioz/ cui ego fi/
li' negare potui nihil/ p'posui p'mo massilie.
De hictarascōne fmone hūc/ quē decor' p
sentie vestre nobilissime fulgor illustrauit.
Hūc fmone sic r p'ntē p'positōz/ postulare
dignata ē celsitudo v'ra ab eriguitate mea/
q'lis at ego sū vt l' h' vel aliō q' p'piā denegar'
p'sūpseri/ accipite itaq; fmone q' l'iscūq; ille
ē/ vbi aliq' sed pauca ex dictat' in margine
posita sūt/ q' breuitas p'ceptis eripuit ne p'fer
rē. Bñ valeat p'clara dñatio v'ra/ ad cōtem
pacē/ r ppriā salutē r sequēdā/ scptū tarasto
ne Anno. Dccciiij. i. vigilia epiphauie

Epla dño cameracensi existētū in curia.

D Ecreuerā ruerende pat. r p'ceptor
singularis accurati' si vacasset per
dictatū/ q'dā scribere p'q'stur' d' fini
stra vel interpretatōe/ v' r relatiōe dictoz imo
pluriū non dictozum in fmone circūcisōis
habito tarastone coram domino nostro/
tempore legationis mee pro parte alme v/
niuersitatis Parisiensis matris mee.

Sermo corā alexandro papa

Experior itaq; verā eē comiti sniam: nihil eē qn male narrādo possit dteriorari. Hāc ego eē vnā ex maioris difficultatib; estimo/ q reddūt offm̄ pdicationis onerosissimū: q̄s difficultates atq; discrimia Greg. 2. Criso. qlibet in suo pastorali/ 2 Aug. un. d. doctri/ na xpiana/ copiosissime narrauerunt. Sit enī plerūq; (loqr̄ centies exptus) vt pntes in smone aliq; non solū deptrauet bñdicta: sed ea q̄ nullo mō dicta sūt/ ostant affirmēt pro platis. Stultoz quid infinitus est nūe/ rus. Est n̄ sapiētis assertio/ Stultus n̄ capit vba prudētie/ nisi ea dixerit q̄ v̄sant in corā suo. Vex q̄z ē dictū apuley mltos eē q̄ sol aurib; corā philosophant/ intellectū v̄o vel nullū hnt/ vel illū variāt p̄varietate pas sionū 2 affectionū/ quē admodū in sonitu cāpanaz sumim⁹ argumētū. Dicunt ei (vt vulgari more loqr̄) qd̄ volum⁹. Porro mi/ bi p̄sa⁹ suz/ nihil ptulisse tūc/ qd̄ n̄ eēt sacre fidi/ monitūq; salubrib; accōmod⁹: 2 exami nata v̄itate stabilitū. Ablomin⁹ q̄t bōe iē/ su sup eodē smone mihi relata sūt/ q̄ ne dū nō dixerā/ s; nec cogitauerā. Quot peruer/ se capta 2 puerius ipugna audacter asse/ re q̄sdā postmodū pntes/ viderint ipi quo studio vel d̄dicendi vel vane cōplacēdi/ seu zelo vel iḡrantia moti/ q̄sisse veritates per me positas ipugnare/ 2 p̄ rōes palā errone as/ s; nolo seq̄ relationes solas hoīm in tā/ to negotio defendēde veritatis/ ne pugnes mus/ vt dicis in tenebris. Dabuissent igi/ ditorū meorum formā ppriam/ 2 limitatio nē/ adeo vt transposito sepe vel omissio vni us vocabuli sniam variasset/ habuissent in q̄s formā ipam/ habuissent viceversa solide q̄ dixissent/ nūq; refugissem p̄ veritatis de/ fensione d̄gredi/ s; qd̄ agere/ nihil obiectū est qd̄ struerim/ dū essem p̄ns/ potensq; ver botenus r̄ndere/ sed longo postmodū in/ uallo me absente 2 surdo vocib; eoz/ pluri/ ma/ variāq; in oppositū dicta predicataq; ego solis rumorib; accepti/ q̄b; cur non ma gno conatu r̄ndere paucim iaz exp̄ssi. No uissime at̄ hesternovespe sc̄psit ex vñ⁹ amies fidelissimis/ se audisse ab altero/ q̄ similiter audierat ab alijs grauib; (vt dicebat) viris me dixisse in ter cetera q̄ homie in articulo mortis exāte qlibet sacerdos h̄z eōlem p̄tā/ tem cū papa in indulgētis dandis/ a pena 2 culpa. Hanc v̄o assertionē certissim⁹ sum nec sensisse nec dixisse/ quāquā si de po testate ordinis in casu necessitatis fieret lo

cutio/ scitū est satis/ qd̄ doctores sententiēt Deniq; quid dixerim/ vñ error talis porue rit/ in aliquib; paz forsan aduertētib; ad v̄ boz formā/ elici. Pono diffusiori smone i cartula colligata p̄ntib;. Tu p̄textoz sapiē/ tissimē corā tuis oculis tot⁹ palam sū/ nbi int⁹ 2 in cute not⁹. Digneris accipe baculū defensionis mee in h̄ articulo/ q̄ app̄bēso/ voces oppositas/ si ita dignū visuz fuerit/ valeas cōpescere. Postremo totū ipm ser/ monē quē hacten⁹ recoditū absq; mltipli/ catōe in alias man⁹ habui/ mittere (si ita eē fueris) pat⁹ sum/ in r̄tione talis finis. Det te dñs ipe bñ valere iugit in dño/ ad p̄secutō nē b̄tē spei/ 2 ad v̄nionē celerius remeandā in regionē ecclesie sancte dei.

Sermo factus co/

ram Alexandro papa per magistrum Jos bannem de Berson cancellariū parisiē. In die ascensionis domini. Aduua rex celestis 2 tu regina genitrix v̄ go pauperem 2 inopem de regno israelitū colocuturum.

Domine si in tempore hoc res tutes regnum israel. Origin aliter Actū. i. c. 9. 2 recitati ue in epistola presentis festi uitatis. Non sum nescius beatissime pater/ vosq; cardines orbis ter/ rarum/ 2 ceteri domini sapientia clara ful/ gentes/ me subire sermonis onus pro/ fus impar exiguis viribus. Idcirco pulsabo ianuas deuote/ regis celestis/ vt impetus meum suppleat. humili det gratias. linguā infantis faciat disertam. Et quo facilius eraudiar oretur pariter eius pia genitrix/ illiq; salutatio presentetur angelica. Que gratia plena r̄c. Domine si in tempore hoc r̄c. Quiesierunt hoc apostoli ab ascenden/ te domino. eisdem quidem verbis. s; sensu vario. qua varietate breuitatis studio pre/ terita. quoniam duplex est regnum israel. hoc est videntium deum. alterus celestis/ umphantis ecclesie/ cuius ciues deum vi/ dent per speciem. alterum terrestre militan tis. cuius ciues deum intuentur per fidem. Dicā primū quō celestis/ deinde treni rui/ nas ascēso dñica hodie restituerit. Hanc mihi p̄tione n̄ me⁹ sensus s; diuin⁹ tulit apls. a q̄ sc̄p̄rū memi deū p̄c̄z p̄posuisse in disp̄sātōe plenitudis t̄pm istaurare oia in xpo q̄ in celis 2 que in terra sunt. Ecce me

docet apl's tu' vas electionis tue dñe Jesu que tibi m'dere licuerit q'rentib' discipulis dñe si i tpe h' rē. Nā si p te eēt instaurāda q' sūt in cel' vti affirmare illū pspicio: qd tibi leui' q' h'ac illis veritatem m'dere p'p'ea scādere celos vt ciuitatē diminitā r' mag' p te sua p scel' orbatā turpe/reintegraret. Ip' sa maloꝝ oim' p'ma parēs supbia / luciferū illū q' m'ae oriebat' cū tertia stellaz pte tra' pit ad tenebrōsū occasū. Et q's crederet nō inde regni supni claritatē obūbratā: Tol' lite ex h' celo visibili lucifery / r' cū eo tertiāz pte stellaz / cui dubiū ē noctes obscuriores fūas: Quis nesciat ipsectā remāsisse scōꝝ āgeloz societatem: suo numero diminito: Quis in dubiū vocabit corp' ciuitat' illi' p'itātissimoz mebroꝝ anullione sensisse le sione / r' integritatē pulcerrimā amississe: Al' lus opinor. Ergo claudicabit scōꝝ glo' ria: nec dī ciuitas de sui integritate letabit'. Si natura tanto tpe vacuū infectet' r' sic ex' hor' rescat' q' pacto supnas sedes vacuas / o' culis eq's aspiciet scōꝝ glia: Deniq's gau' det' angeli ad p'nam pctōꝝ. Q' si gaudiuz ingerāt angelis lachryme mee: qd delicie mee: Etsi delicie mee gaudiū sit āgeloz: q' mō magis fuisset eoz q' ceciderūt p'māsiō: At illō ciuitati celesti deest. Fuisset igit' ali' q' scōꝝ iocūditas stātib' āgelis q' ruētib' s' b' lara ē. Ergo in q'es p'firmati spūs cetero rū ruina' meli' deplorauerūt: r' q' pte brōꝝ ciuitatē luc' igredere. Nō dico fleuisse. n̄ mellos / n̄ tristes extitisse: viderūt culpā pec cātū. nō inō letati sūt p' caritate: neq' cō' tristati p' p'firmatōz: viderūt deind' penā r' letati sūt iusti vidēdo vindictā: atz ad de' iectōz ipioꝝ affuerūt p'ditori. Etenī micha el r' āgel' ei' p'liati sūt cū dracōe: r' putas vi ctoria poritos nō inde sūpsisse gaudiuz. S; aliō ē aliquā deesse leticiā ipsecte ciui' tati: aliō tristitiā admittere. Nōne vides de lectatōes ipas itellec' purissimas r' s'rieta te carētes cū assūt letificare: cū absūt nō cō' tritare. Accessit ad mali cumulū q' ea su pbia q' p'cepit i cel' dolorē. in paradiso t'restri pepit iniquitatē: qn' p' iuidiā indig'na carnem eo vilioꝝ ascēdere: n̄ p'stātor spūs cōrue' rat: hoi' p'dito ad replēdas sedes in celo va' cue factas / in sp'ete dix' vir' aspsit. Sic. n. iuidia mors intrauit i orbē trāz: q' n̄ is ini' tiū exiterit ois pcti supbia. Itā ex omi' pte oprate restōni supne ciuitatis / malign' ob uabat. At n̄ sp'es cū sefellit: restituta ē imo r' āplificata dignitate. Cecidit lucifer p' sup

bia: ascēdit ali' lucifer p' hūilitatē. Innecte tenebre p' occasū p'm' purgate fuerūt p' or' tū scdi. Ille minuit scōꝝ p' n̄ ex: iste restaura git r' āplificauit diminitū. Ille regni viola uit integritatē: iste violatā repavit. Ille in celo sedes vacue fecit: iste nouis laudatoꝝ b' vacue factas adiplenit. Ille mltos et ā' gelos: exēplo malo traxit in p'cep's: iste pluri mos hoies iustificatos tanq's ceterimā ouē pus erratē p'rijs hūeris reportauit in celos. Ille ex oi' pte sathan oludif. nec. n. i celos reascēdere potuit vñ tāq' fulgur ceciderat. h' ē furoris ipetu fuerat p'cipitat' / r' ascēsus que hoi' atz restōem quā inuidit ciuitati n' l' laren' ipedire p'ualuit. Vex gladio suo ma nu potētoris erepto iugulat' r' dū intētiōe corrupta ab igressū glie nouos ciues: p' h' bere gloriōsūq's dei regnū itegritate pulcer rima fraudare fatagit: tā cū b' fabricat co' ronas / q's noua dignitate regnū honestat. Lucifer inde cecidit: sol ascēdit. Vanitas e celis eiecta ē. vitas in celo reuecta ē. Amiserat illa ciuitas creatū angelum / ac recepit creatorē hoies. An r' h' vez ē illō apli: Nō sic delictū ita r' donū. Vis ē audire no' uū gen' gaudiū: qd nisi hō peccasset ciuitas illa nō sensisset: Nō vereor: ne nimis audact loq' videar: cū seq'r. Bern' auctorō ē q' nō pu' tar deū n̄ m' totā h'ituz glie sūc laudē / do' nec veniāt q' i' ospectu āgeloz p'sallāt sibi. Letati sum' p' dieb' q' b' nos hūiliastr: an' nis q' b' vidim' mala. Hoc gen' leticie celi nescierūt nisi p' ecce filios: h' n̄ eo vñq's leta tur: q' nūq's nō letat. Opptune p' tristitiā gaudiū subit: p' labore q'es: p' naufragiū port' placet cūc' securitas: h' ei magis q' tū munit. Jocūda oib' luc' / s; euadēt de p'ate tenebrāz iocūdiōz. Trāsisse de morte ad vi tā / vite gram duplat: deest laudi si desūt q' dicāt trāsiuim' p' ignē r' aquā r' eduxisti nos in refrigeriū. Hodie felix illa ciuitas no uis ex'rat gaudijs: ad hūc diē celest' ruine p'durauerūt. An hūc diē n̄ eo ascēdit in ce los: cū de xpo sc'pserit p'pha q' ascēdit p' adēf ante eos iter. An vero ip'o ascēdēte cō' ascēderint q' cum resurgente resurrexisse legūt: aias oī labe purgatas. Tredo: sed de corpib' haud q' cō' temere diffinire velim. Ergo leti fuerūt angeli xpo p'cepto. leti nascēte. leti p'dicāte: leti hoiem redimente. leti resurgente: sed letiores: ascēdēte. Quid ita: Quia multa docēt misteria xpo p'ntēq' pus absēte nesciēt. Nec id m'iz videat' cū scripsit apl'us. Innotescere principibus

Sermo corā alexandro papa

et patribus in celestibus per ecciam / multiformes
sapiam dei. Porro quod prius sola spe tenues
rāt / ruinas suas resarciendas / hodie relectio
re cōprehēdūt. **Q**uis mihi det o dñe Je
su / o gliosissime restitutor regni celestis / q̄s
mihi det vt possim recipere q̄sta intuleris ho
die celis festa gaudioꝝ. q̄sta iocūditate brō
rū spiritūū agnia ad nouā solēnitatē iuita
ueris / q̄sta tibi leticia calcatori torcularis cū
rubris vestimētis celos introgrediēti tota
supna curia certati obuiā venerit / aduenis
se gratulata ē / q̄tis laudibz triūphatorē p̄
secuta ē / q̄s iocūdis ebseq̄is in sedē excelsio
rē collocare studuerit. **S**i pl̄ gaudeat sup
vni⁹ pctōris p̄nia q̄s sup nonagintanoues
iustis q̄ ea nō egēt: q̄stū de te gauisa est deo
hoie / moꝝ / victore / tot penitētes in ipsam
domū patnā nō reducētēz reportate / q̄ipe
es sūmū ei⁹ gaudiū. sūm⁹ amor. sūma suau
tas. **I**n te enī tota desiderat asp̄icere. te su
is ip̄i oculi ex p̄pinq̄ p̄uendū p̄ntabas.
Quā incredibili voluptate sensus oīm in
tios tua vox illa p̄mulsit. **C**ōgratulamī mi
hi o amici / q̄ in ei ouē q̄ pierat. iue
ni dragnā pditā / moꝝ / fili⁹ reuixit. **C**ele
brem⁹ alacriter o xp̄ianitatis rctōres incliti
celebrem⁹ tantā festiuitatē. rep̄ntem⁹ in ter
ris angeloz leticiā / q̄ p̄ n̄a illis salute p̄tiz
ingesta ē. **N**ob⁹ p̄gratulemur q̄z ē hodie re
larata imo et captiuata captiuitas. **A**scen
dēs enī xp̄us in altū / captiuā duxit captiui
tatē. gaudiū ingēs. hodie cyroq̄pbū n̄e dā
natōis deletū ē. **Q**uidni hodie illa natura
in celū iit. cui dictū ante fuerat. terra es et i
terram ibis. **E**t vt thematis sententia con
cludatur a dño in tpe hoc restituti est cele
ste regnum israel. **H**ec p̄oze p̄e n̄ri ser
monis satis sint. **D**omine si in tpe b̄ zc.

Ractet iā hec interrogatio de regno
et pegrinationis eccie / q̄d ab Abel iu
sto ducēs originē z si postea sepe la
borauerit tñ nūq̄ vn̄uersum incidit. **S**e
pe expugnerūt me a iuuetute mea et si potue
rūt mihi. **F**loruit aliq̄n s̄b p̄riarchis ducibz
iudicibz regibz sac̄donibz. v̄z ap̄lōz tpe na
tionibz subiectū mire deflorauerat. **R**ūde tu
q̄rētibz dñe Jesu / t ego / sicuti ēte nē opibz
nē vocibz r̄ndisti. et si min⁹ fortassis ad affe
ctū q̄rētū / tñ ad v̄ratē. **A**udistis / qm̄ misi
vos vt eatis et fructū afferatis / eripiēdo ci
ues israeliticos e manibz regis babilonis.
Audistis / qm̄ p̄cipio vob⁹ vt eūtes in mūdū
vn̄uersū pdicētis euāgelii oī creatur / vt sitis

mibi testes in hierl̄m et iudea et samaria. et
vsq̄ ad extremū terre. **C**ur b̄. **N**isi vt q̄qua
uersū hoste depulso / regnū israeliticū / v̄ro
misterio dilatef. **D**ui⁹ rei gr̄a dedi q̄sdam
v̄rm ap̄los. q̄sdā p̄phas. q̄sdā euāgelistas
alios aut pastores aut doctores ad p̄suma
tionē sc̄toꝝ in op⁹ misterij. in edificatiōem
regni isrl̄. **P**ropterea alteri v̄rm alterā māi
festatiōes sp̄us p̄ti dōdi p̄ti dabo ad v̄nilitatē
reparationis regni desolati. **E**t ne nudos bo
stiiū telis exponere succincti lūbos v̄ros in
v̄ritate / indui vos lorica iusticie. dedi pedū
calceos in p̄paratione euāgelij pac̄ptuli scu
tū fidei / galeā salutis / et gladiū sp̄us q̄d est v̄
bū dei; qz v̄o l̄beallibz q̄les adhuc est; bec
arma poti⁹ foret oneri q̄s v̄lut. **E**dico vob⁹
ab hierosolimis ne discedatis / q̄ad usq̄ re
ceperitis v̄ritatē sp̄us sc̄ti supueniētis in vos.
q̄ nō arma tñ sine molestia ferre. v̄ritetia;
cūctos ip̄eruos hostiles eludere. imo et cer
citus fundere atq̄ fugare possint. **N**ā quō
dāna celestia restituēt nisi ex his ciuibz re
gni terrestres q̄dā sursum ascēderint. **D**ec
illis car⁹ p̄ceptor / cui⁹ vocibz diligent pa
ruerūt. **U**n p⁹ sp̄us sc̄ti susceptionē / p̄fecti p̄
dicauerūt v̄biq̄ / dño cooperāte et s̄mones
p̄firmate seq̄ntibz signis. **U**biq̄ circūlei
rūt sagittas potētis acutas cū carbonibus
desolatorijs. v̄biq̄ vicerūt regna. effugant
aciē gladij fortes fuerūt in bello. castra v̄te
rūt exteroꝝ. **I**ta breui creuit eccia i d̄yra fa
cta ē et posita ē in supbia seculoz. dñāta est
a mari vsq̄ ad mare. et a fl̄ uiminesq̄ ad ter
minos orb̄ terraz. **A**dorauerūt eū oēs re
ges. oēs gētes fuierunt ei. **S**ed q̄d ad
bec ascēsiō: multū p̄ oēm modūz. **Q**uipe
q̄sdū dñs in terris cū discipulis p̄uersatus
est / humi rep̄sit eoz dilectio. dulciter siq̄dē
eum amauerūt. et p̄ ei⁹ dilectiōe spreuerūt
alia. **E**cce inq̄ūt reliq̄m⁹ oīa et secuti sum⁹ te
Vez nescio / quō p̄ntia v̄ise carnis / sp̄ualis
amoris puritatē nō admittebat. **I**nde se
pe tanq̄s carnales obiurgant. **I**nde petrus
impatienter audiēs verbū de morte mgr̄i
sathanas vocat. **I**ndō cūcti moleste tulerūt
q̄ de ascēsurū mgr̄i discessū audierūt. **I**nde
plus illi sapiebat v̄bū caro q̄s / v̄bū v̄itas. v̄
bū sapientia iustia v̄rit⁹ pietas. **I**nde scri
ptū est illud. **N**isi ego abiero pac̄lit⁹ nō ve
niet. **E**t illud aliud. **N**ondū erat sp̄us dar⁹
qz nondū fuerat **J**esus glorificat⁹. **S**z p⁹
mgr̄i discessionē ap̄tiores subinde fuerūt
sc̄tm suscipe sp̄m / a q̄ roborati atq̄ firmati

disceret amare valide. predicare veritate irrepre-
de/frigida corda succedere disceret pl⁹ iue-
nire sapientis i vbo deo q̄ in vbo hoie. Ex-
perirent altiore amoris gradu iā eis oñsuz
a xpo dicere. spūs est q̄ viuificat/caro nō p-
dest quicq̄. Ad hūc gradu Paulus ascen-
disse videbat cū dicebat. Et si cognouim⁹
xpm fm carnē/sed iā nō nouim⁹ fortassis
z ppheta cū diceret. Spūs ante faciē n̄faz
xps dñs. Hui⁹ igit spūalis amoris virib⁹
ac roboze regnū israeliticū restituerūt.
Sed heu z plusq̄ millies heu. q̄s grandis
nobis materia lachrymarū obijcit. Circū-
feram⁹ oculos quoz sumcuq̄ liberit; nus-
q̄ par/nusq̄ tranquillitas. nusq̄ segura qui-
es; vbiq̄ calamitas. afflictio perturbatio.
D me miserū/quō regnū vbiq̄ diffusuz p-
bellatores inclitos/coartauit in angustuz
ac restringit rex impi⁹ Babylonis: quō ma-
iore ātiqui regni portiones abstulit xpo/z
eā ipaz q̄ scōm sibi nomē retinuit innume-
ris tempestatib⁹ iacratā affligit. Nam quo-
ta sunt humani generis portio machome-
ricā ac octingētis ferme annis suauē xpi
ingū ceruicib⁹ excusserūt: Quota indi/fe-
rit xpiane crucē insignib⁹ exornatib⁹ eccie
romane primatū ignorare. Quota greci/
at illos mala tempestas a sede Petri disie-
ctos/non modo scismatis sed nōnulli etiā
heresis macula fedauit. Latinitas ipa pu-
rior ac imaculatioz. sedē enī habet Petri:
p cui⁹ fide ne deficeret specialiter orauit il-
le q̄ in omnib⁹ exaudit⁹ est p sua reueren-
tia. Ipa tamē tam multis q̄ diuturnis q̄
violentis scismatib⁹. tū antea sepe. tum no-
stra tēpitate miserabiliter cōcussa languit
Unde nup tantaz calamitatū impatiens
eccia/mltis suspirijs ac gemitib⁹ clamauit
ad dñm. Dñe si tpe h restitues regnū israel
Aliq̄ ex pre audita ē. excitat⁹ est tanq̄ dor-
miēs dñs. tanq̄ potēs crapular⁹ a vino: et
pculsit inimicos suos i posteriora: oppoz-
briū sempiternū dedit illis. Asportauit du-
plicē sobnam tanq̄ gallū gallinaceū z fide-
lē Eliachim substituit. Naz cui⁹ ē ista tua
substitutio. p. b. nisi xpi: vñ puocatō p̄silij
tā mira: An pus discordatiū inaudita cō-
sensio: An tot p̄sulū ac p̄sapientū p̄cursus
tā celer: Nō cā certe dissensionis s; pacis.
Non vocauit papa: fuit puenticulū. Ori-
denda ac irrōdalis nimū rō. Neq; vero ad
q̄tuor illa p̄cilia q̄ i actib⁹ aplicis describūf-
Petrus vocasse memorat: Neq; sinodus

Nicena iussu Siluestri. sed Cōstātini que
nisse legit. Ad quintū vniuersale patz p̄si-
liū cōtra theodorū nestorij discipulū/nemi-
ne puocate/sele certatim p̄fel exhorzati sūt
Fuere ergo puenticula: Laue dixeris. Co-
lunt ab Aug⁹. tanq̄ euāgelia. Quid si scilicet
ma dubios reddat xpianos: quē duoz p pa-
pa colāt. Quid si qd̄ prax est/summ⁹ pon-
tifer labat in heresim. vt legim⁹ Liberum
arriane prauitati subscripsisse. Darcellū
nū idol sacrificasse. Quid si intolerandis
onerib⁹ xpianitate grauaret. An aduersus
tātos morbos vllā relinqs medelā: Relinqs
quo inq̄es. Credo sane. Nā impfectam nū-
miū ecciasticam policiā astrueres/neca do-
cuius pfecta sūt opa salubriter institutam/
qd̄ credere nefas est. si q̄s in eā morbo possz
incurrere/tra quē nlla posset adhiberi me-
dicina: sed tū nulla memoratis casib⁹ relin-
quit/si nō aliqñ sine pape vocatione que-
nire possit ecclesia. Libent⁹ hic diuti⁹ insi-
sterē sed breuitate phibeoz. Quoniam
ergo te certū ac indubitātū p̄tificē nobis
exhibuit deus/vt reliqua mala per te tollat.
z regnū israel nimis instricū itez ampliet:
ad te iā cōuertitur z clamitat eccia / querēs
Dñe si in tempe hoc rē. Nō ab lōgis inq̄t
retro dieb⁹ quib⁹ me summ⁹ pontifer in tā
tam spem erexit recuperāde mee dignitatis
antiq̄ sicuti tu/quē video p̄trarie dispositū
illis q̄ me diuiserūt. Fac obsecro vt nō fru-
stra sperauerim. Cōsidera etiaz atq; etiā q̄
cū mihi donat⁹ es. tu⁹ esse certe desisti: nec
si te vocē dñm/tu me p̄pterea famulā arbi-
traris. Sic Sara obediebat Abrahę de-
minū illū vocās. Nō ego certe tua. s; tu me
us: oia siq̄dem mea sunt/sine Paul⁹ siue a/
pollo siue cephas. Tu te etiā filioz meoz
seruū vocas: si nō es/cur te vocas: Si ve-
re es. negato dñm/z vide q̄tū mihi debes
Si q̄ sp̄iā te filioz meoz rōabiliter vñ ve-
lit/non potes te sibi negare vel furari q̄ su-
es: q̄n p te vel aliū/necessitati sue succurras:
q̄uis nil ambitioni/nihil auaricie/vel ma-
licie debeas: si tantū singulis: q̄tū vniuer-
sis: certe q̄tūz vniuersis: tantū mihi. Qua-
re suspirabūda atq; plorabūda peto/vt ma-
la mea respicias/vt regnū israel hoc tpe re-
stituas. Iustū petit pater bñssime. eā ex-
audi. vniuersū studiū tuū ad regni sui resti-
tutionē p̄feras; de vetusta illa sāracenozuz
ruina/q̄uis o si refarciret. Vt ausim ali-
quid dicere: nō existimēt xpiani populi

B

P

Herino corā alexandro papa

rectores h̄ absoluti p̄cepto qđ hodie tuif au-
ribo ironuit. **E**ures i mōm vniuersū/p̄dica-
te euāgelii oī creature. alijsq; silib; qđ dū
fuerit aliq; gēs sine x̄po. nec se putassent pa-
tres eoz apli. nec illi q̄tuor p̄ncipales do-
ctores eccie. p̄ qđ tpa tāta pestis exorta est
Vez ab hac disputatiōe breuitatis amor
auocat ac p̄perat ad alia. **D**e indis qđ di-
cas. **D**nt p̄m̄an pure qđ doceat. **Q**uis te
verat ad eos mittere qđ referāt oia. **F**acile in
eis fidei sinceritas corrūpit. cū eccie roma-
ne nō cobereāt. a q̄ fidei certitudo petēda ē
Impiger extremos currit mercator ad in-
dos. **P**er mare pauperie fugies p̄ tela per-
ignes. **E**t ex te null' eo curret spe lucrificie
de tate gētis. memēto tū illi te eē debitor. **I**a
vō de grecis loq̄rer. qđ multa latini de-
bem'. **V**ez h̄sic locū eo negligēt' trāseo.
q̄ te erga grecoz reuocatōne oēs adhibuz.
opas intelligo. **F**estina p̄. festina/ne fugi-
at hora. ne labat occasio desup oblata. cui
nō est facile silis reditura. **A**d rē felicit' tra-
ctādā tps oim p̄mū est. **I**ndē dicendū pu-
to de ea prelatinoz. q̄ nondū tuā clarā ius-
ticiā insequit. sed duob; homib; hūano iu-
dicio dinoq; dēnatis adhuc inheret. qm̄
z tua vigilātia. z obediētū p̄ncipū seduli-
tate. z tue v̄itatis p̄spicuitate. spes ē cito dō
hū iuuāte reditura. **L**abore tū op' est.
Igī h̄is tāta breuitate decurf p̄git itez ec-
clesia q̄rere de ea pte q̄ tuā iusticiāz agscit.
Dñesi in tpe b̄ zē. **T**ecū forte cogitas. cur
b̄ q̄rar. nā cū bec ps̄ sic scismate libata. q̄nāz
in ea ruine repanderelinguūt. **G**audet sa-
ne scisma eē hinc depulsi. s; nō radicit' cre-
dit auulsi. **H**erēt t̄re radices. ex q̄b; pullu-
lauerat malū germē. **V**erē ne si nō succin-
dāt denuo repullulet. q̄re cupit vt fodiat al-
t' labor tu' nō futura sine metu. nisi vide-
rit cūctas maloz germinū stirpes penitus
auulsi. **S**z q̄ sūt ais iste radices. **A**bsit si
h̄a mea tenuitate. p̄sus absit vt tuā sūmaz
sapiam veli instruere. scio ab isania paulu-
lū distare volētē docere mineruā. **S**z effū-
do corā te cordis mei affectū. imo p̄fero vo-
ces eccie scōz. z sine suspitiōe docendi. oro
vt eas exaudias. **Q**uis ei nesciat nos i orō
nib; effundere corā deo corda n̄ra. nec eū vel-
le docere. **P**alo tū dicat ip̄amet eccia po-
ces scōz suoz. dicat q̄s velit stirpes excin-
di. z q̄s plāt ari. **E**n loq̄t. nō iā in me s; in
eā intēdite. **V**e misere mibi. ve infelici. ex
qđ dignitatis culmie. māib; iniq̄z. detracta

sum. quō mutat' ē color optim'. offuscāt'
faciei nitor. **C**elestis pulcritudo t̄renis sor-
dib; inq̄nata. exangue corp' effectū misan-
dū. incultū. hispidū vestimētis fragrātib;
spoliatū. **E**cce rex z ditor meus. me regni
scōz celestis. exp̄ssam imaginē eē decreues-
rat. vt q̄sū fas eēt. terrenaz rex. oblita. celo
ppinqrē. z regnū illd supnū ocul' mortaliz
p̄ntare. **S**ic enī sub moyse nomie dictū fue-
rat. vade oia facias fm exēplar ubi mōstra-
tū i mōte. **S**ic retulit postea discipul' quē
dilexit. se vidisse ciuitatē scām hierlm̄ descē-
dentē de celo. h̄ntē claritatē. **D**uplici vō si-
militudie illā imitabar. **P**rimū qđ ē. qz sic
in celesti regno cherubin. seraphi ac ceti. q̄
q; vsq; ad āgelos ordinant' sub vno capite
dō. ita i meo corpse s̄ sūmo pōtifice. p̄ma-
tes. v' p̄riarche. archiep̄z. ep̄i. archiep̄bri. p̄f-
byteri z abbates z reliq;. **E**st alia p̄ncipa-
lioz. z cui' grā bec instituta fuit. vt q̄sū pari-
tur corp' corrūptibile. qđ celestes h̄nt p̄f-
cte. h̄eant t̄restres ex pte. **I**lli vidēt p̄ sp̄m̄.
videāt istī p̄ sapiam z fidē. **I**lli deū tenent
p̄ntē p̄ p̄phēsiōne. teneāt absentē istī p̄ sp̄z
Illi deo fruūt plēa caritate. fruant istī q̄ta
p̄ntē in corpse p̄grauāte. **D**eū colāt z adorēt.
quō b̄ti. casti sint quō b̄ti. sapiāt q̄ sursum sūt
nō q̄ sup̄ trā quō b̄ti. z sic possēt discurre
p̄ cetās v̄tutes. recte sane. sic ordiauit sapi-
ens arifer. **N**āz si p̄ria rō mea q̄rit. z mei
collatio ad celestē ciuitatē faciēda ē. **E**go
sū via z mor' in illā. illa finis ac terminus.
Ego p̄grinatio rapti trāsies. illa patria sp̄
manēs. **E**go militātiū iuge certamē. illa le-
tus victoz triūph'. **E**go vallis miserie. il-
la mōs leticie. **E**go mare tēpestuosuz. illa
port' tranq̄lluz. **E**go exiliū. illa natale so-
lum. **I**taq; quēadmodū mor' ex suo termino
ad quē vadit. sic ego ex illa. p̄riā trahor z
Quātū ad illā accesserō. tū v̄itatis adq̄ro.
Si tendere desidero. amisso noie p̄rio in
alterā formā p̄uertoz. **U**n de' ditor meus
ascendēs in celū qđ aliō voluit q̄s vt eū mē-
te seq̄rer q̄ p̄grediebat' corpse. vt illic eēt cor-
meū vbi eēt thesaur' me'. amor me'. spes z
desideriū. **N**ōne afficit mibi pēnas. q̄b; in-
trīs corpse iacēte. mēte volare i celos. **S**ūt
etenī pēne volucres mibiz q̄ celsa p̄scendūt
poli. q̄s sibi cū veloz mēs induit. tras pola-
despicit. **S**z q̄ sunt ille. fides spes caritas.
nihil cū terra cōe gerētes. sed tote celestes.
Nōne fm has v̄tutes me p̄suscitauit deus.
z p̄sidere fecit i celestib; in x̄po iesu. **O** mī

ra atq; considerabil' imitatio: q̄ celestior q̄ ter-
restior effecta n̄ dubitor. **D**ia civitas illius
ordinē eloquūf. celi / sidera / elem̄ta / mixta
cū ordiatissimis legib; dō fuit. **U**n̄ t̄ na-
tura duce aū xpm̄ meū natū / gētiliū sacdo-
tū p̄tates ita erāt ordiate: vt archiflaminib;
flamies subeēt: a q̄b; adhuc puīnciaz ac
diocesiū discretōz p̄titionēq; retineo. **P**rā-
tes aūt terrenas q̄s ordiatas ābigat: **N**on
ē p̄tās nisi a dō: q̄ aūt a dō sūt. ordiata sunt
Uez ordis mei pulcritudo lōge p̄stantior
exp̄ssior atq; vicinior. **Q**ui? curā p̄cipuam
apponi vnicā custodib; q̄s mihi reliq̄t in
terris me? p̄ditor mādavit. **E**xemplū inq̄nt
dedi vob; vt quēadmodū ego feci ita t̄ vos
faciāt. **S**i similitudines pulcerrimas celestis
ordis i terris / vos illas fuare: v̄m̄ ē offiū vt
cecos purget; illūicē pficiat; q̄tin? celestē
portet imaginē. **I**dcirco vos purgavi. illūia-
ui. pfeci: qz nec sordulētū mūdificat. nec te-
nebrofū illūiat: nec diminuta pficiūt. **E**t
vos q̄les custodes mee sp̄se substituerit;
ēt atq; ēt caute cōsideretis. **Q**uādiu recte his
mādatis ē obeditū: sp̄s valuit. caro iacu-
it: erimia p̄ totū orbē t̄raz diffusa sū. **P**ar-
vbiq; portabat / vbiq; r̄cipiebat: ferrea cor-
da linguis igneis t̄ v̄b; ignitū liq̄cebant.
Sz heu qd̄ de calamitate p̄ntiū tēpm̄ q̄rar
misa. q̄b; p̄ celestī ordie / p̄turbor / p̄fusioe:
t̄ ex similitudine celestī q̄ mihi vita ē / ad inferni
similitudinē vbi null? ordo: s; sēpien? horroz
inbitat q̄ mihi mors ē: māib; ip̄i p̄tabor:
Dentēz et distinctissima mēbroz decētia /
i chaos. **A**naragozeū / nisi man? p̄ditor / re-
tēret / p̄pe dilaberet. **S**iccine mi rex te se-
qr? **S**iccine celos peto: **S**iccine m̄ris ce-
lestis venerat imago? **U**ie iaz ordo meus
quē institui legi in libris: q̄sto min? in
morib;. **T**ernere est archiepos / p̄mates su-
os / vel i grare vel p̄tēnere / aduers? illos aut
p̄suetudis diuturne p̄sc̄ptōnē / aut exceptō-
nē allegare. **E**t nōne hec eadē ab inferiorib;
suis archiepi patiūt. **T**ernere ē p̄fessos pau-
p̄tatē / ita vt nec in puato nec i cōi sibi q̄c̄q;
refrauerit. q̄ libius in terris caritatis ardo
referaphi. scie plenitudie cherubi imitarēt.
aut ad platuras nisi sūmis aspirare: aut
si h̄ nō audeat ad b̄nficiōz minoz qd̄ ē in-
usitatus p̄mēda s currere: nō veritos ne-
cū vxore lothi retrospectiētes in sal effigiē re-
digant: neq; satis mēozes ananie t̄ saphir
Hiz ē nō alios eq̄ festinare ditari his: q̄z
p̄fessio vetat ditari. **C**ur. n. assidue pulsāt

aures aplicas / q̄tin? noua p̄uilegia vaktāt
extorq̄re. **S**i h̄ vt publice pficiat / magis q̄
marsubia repleāt. splēdide viuāt / paup̄tatē
quā vouerūt exuāt. ip̄i viderit. q̄c̄q; multa
me exp̄tētia mḡra docuerit / noli t̄ iudica-
re. **V**idas alios nouē ordinib; p̄tētos. n̄
ei nouenis b̄nficijs saturant. t̄adiu nouos
biat? p̄adere q̄s diu viuāt / p̄iūgere domū ad
domū / agz agro copulare / q̄i i medio terre
soli bitaret / ip̄m vey ve p̄pheticū p̄ fabula
p̄tēnere. **V**ideas fere oēs sūmis ip̄ortuni-
tatib; in leges irruere: dū nē petūt gr̄az ob-
tinēdoz sil incōparabiliū: nē in absentia
posse fruct? colligere: nē aū om̄s maḡs di-
gnitates asseq; nūc ad sacros ordies nō cō-
pelli: t̄ mille alia rect? legib; verita. **U**bi n̄
est itolerādū maḡs p̄latos commissos sibi
greges lupis exponere: t̄ q̄tidie ad d̄natio-
nū regioz supputatōes sedere: nō veritos p̄-
ceptū aplicū trāsgredi. **N**eo militās dō im-
plicat se negocijs secularib; / eo sensu q̄ per
sacroscm̄ p̄ciliū oli expositū fuit. **Q**uid
de illis loqr̄ q̄ de more patrie p̄ vitū vtunt
gal eis. p̄ veste linea vestiūt ferrea. arma ferē
bella gerūt. fundūt sanguinē. p̄sules negāt.
duces exhibēt. sp̄m̄ neficiūt. carnem fouēt:
q̄si arma militie n̄ ē cēt carnalia t̄ nō po-
tentia deo ad destruendū omnē altitudinē
extollentez se aduersus sciam dei. **Q**si ad
hec arma necessitas vigentior detruferit /
vti nonnūq; accidere fateor: non est ma-
gis sperāda victoria et pugna. **I**osue / q̄m
orōne moysi. **P**orro illd̄ q̄z absurdū in hie-
rarchijs institutis. nullos actus hierarchi-
cos exhibere: nō purgare. nō illūiare. nō
pficere. **A**tq; v̄tinā exemplo suo malo non
inficerēt. i errores traherent / ac impficerēt
paup̄em plebeculā: patam in alterutrū seq̄.
aut bona exempla virtutū / aut praua vitio-
rū. **Q**uid turpi? q̄m videre doctos aut be-
ne moratos. aut extra ordines iacere. aut i
imis collocatos. ignaros autē t̄ imp̄obos
altissimū gradū tenere: videre alios esurire
alios ebrios esse. **Q**si ad institutōnē sacer-
dotū atq; puisionem venire delectet: doleo
semaria feri litiū: vbi lites seq̄ p̄pe nefas ē
Uie aliqd̄ beneficū infra platuras p̄ferit:
q̄n ip̄m / vni sūmus pontifex / alteri vero le-
gat? aliqd̄. itē ordinari? alteri p̄ferat. **Q**uid
est h̄ aliud: q̄m litiū materiā exhibere. **N**ec
illd̄ min? absōnū q̄ maḡ fauorib; h̄ianis
aut gr̄a aut metu. aut cupiditate. aut con-
sanguinitate. aut affinitate. aut aliq̄ ipetu

Gerino corā alexandro papa

animi q̄s iudicio aut delectu puiffiones iste
fuit. **N**ec ad ea dona spectat q̄ sp̄s sanctus
mēbris meis varijs varia distribuit ad re/
gimen ordinatū atq; p se sufficiēs mei cor/
pis. **N**ū sit vt auris ad videndū/ad audiē
dū oculus non nūq; applicet. similisq; cete
roz mēbrorū p̄fusio fiat. q̄ nulla maior per
niciēs. **E**t quib; hec radice pullulasse cre
diderim? **P**rofecto ex fedis in q̄namentis
clericorū. **N**ū perire v̄tutes et q̄bus se
cūda similitudo mea ad celestem hierarchi
am intemerata saluabat. sublat^o est simul
omnis decor ordinis in q̄ p̄ma fundabat.
Priores illi sub q̄bus magna felicitate flo
rui/sapia celesti fideq; seruebāt. **I**sti poste
riores carnali prudētia corrūpūt. **I**lli in
flārabāt amore dei. isti flagrāt amore mū
di. **I**lli firmabant in vero bono/spe solida:
isti spe mēdaciū falsi bōis inherescūt. **Q**uo
fit vt quēadmodū illi p̄ sapia; sp̄s ceteras/
q; claras virtutes/meū regnū fundauerunt
ornauerūt/ampliauerūt/sic isti per carnis
prudētiā cetera q; feda vitia/idem diruāt
maculēt/restringant. **N**ā cū caro d̄cupiscat
aduersus sp̄m/cui dubiū ē leges carnis spi
ritualē policiā poti^o subuere q; saluare; de
tere q; emēdare. minuere q; augere. **R**e/
cte dicit ethnicus. **I**mperiu facile his arti/
bus retineri q̄bus initio partū est. **U**nde
q; meis p̄pugnatorib; artes ille desunt qui
bus mihi dignitatē ac opes antecessores
eoz pepererūt. v̄ndi q; in meam dignitatē
ac diuitias fit impet^o. **E**t sicut ex illis tanq;
pacis radicib; par latissime exorta^o est. sic ex
istis tanq; discordiaz stirpib;/omnia scis/
mata z creata sunt z nutrita. **O** indignū
facin^o/o sceleratissimā pditionem. milites
mei z iudez filij quos ad honores maximos
opesq; sublimauit/proiectis armis sponsi
mei. lorica iusticie. scuto fidei. galea salutis
z gladio spiritus/ad hostem capitales trās/
fugerūt. pacto q; turpissime pacis federe ar
maturā illius induerūt. lorica iusticie. scu
tū prudētiē carnalis. galeam amoris mū/
dani. gladiū carnis quod est verbum men
dar diabolū. **U**nde pungnant contra me z
in materna viscera vires p̄uertunt. **Q**uos
aduocē defēsores q; querā adiutores. q; s
mibi p̄pugnatores sperē nō a filijs d̄relicta
tū sed hostiliter impugnata. **O**lī olim se
uiete tirānoz rabie/me tutata est p̄stantia
martyz. inuelescēte hereticoz fraudulenta
calliditate me p̄pexit sapientia doctorū mo

do quidagam cum amici mei z p̄rimi/ ad
uersum me appropinquauerunt z steterūt.
An non ergo sunt prudentes congregen
dis opibus. instruendis dapibus. cumu
landis honoribus. pompis fouendis. z ne
gligentes regendis plebib;. alendis paupi
bus. diligendis hūilibus. z sup̄fluitatibus
coercendis. **A**n non poti^o de beneficijs di
sceptant p̄ leges Justiniani. q; populū eru
diāt z doceāt legē xp̄i. doceant dico imo di/
scant. **N**ā quē e sacerdotū nūero mihi dab
nō ignarū legis xp̄i. **A**n nō augmētis plus
inbiāt facultatū q; lucris animaz. **Q**uis
aut̄ hec a carnis prudētia pficisci negauerit.
Iā vero mltas mihi mouerunt lachry
mas carnalis amoris argumēta clarissima.
cū aliū ambitione corruptū p̄ scelus digni
tates rape conari cernerē. ingratum abire.
eaz abuti potentia. p̄ eam vim adhibere.
aūz polliceri. minis terrere. allidere blādi
cijs/sas nefasq; p̄fundere. non reuocatum
neq; metu legū neq; exemplorū. **D**athan/z
Abyron. **S**imonis magi. regis **D**ise. **L**u
gebā quoq; cernens alios auaricia rapaci
oues spoliare/exactionib; exactiones cumu
lare. accusatiōes struere. serere lites. falsis
criminibus innocentes impetere. congere
re pecunias. terrenis tantūmodo negocia
tioibus intendere. quibus salubriter con/
sultū putarent si mallent **A**ristotelē audire
q; apostoli p̄terire mandatū. **I**lle patribus
familias cōpulentis cōsiliū dat vt admini
strandaz facultatū atq; familie negocium
p̄curatorib; imponāt. xp̄i vero similit̄ viuāt
aut philosophētur. **S**ed modicum miroz
apud istos **A**ristotelē contemni/apud q; s
nihil valet apostolorū exempluz salubret̄ q;
ne verbum dei relinq̄re cogent̄ septē dia/
cones p̄ ministerio mensaz instituerunt.
Nec sine lachrymis inspicere poterā alius
concupinatu pollui. cui tamē vt puritates
angelicam emuletur connubium est inter/
dictum. luxuriā non clam. s; in p̄patulo ha
bere. fedis factis feda verba cōiungere. da
pibus implere ventrem. inebriari vino do
ctum. z ad calices vigilantū stertere. naso z
mille malis alijs p̄pectis. fluebant mi
hi lachryme. nec fluere desinent nisi malas
istas radices peiorū germinū m̄fes/succi/
sas agnouero. **N**am qd postremo despe
mēdaci p̄ferā. **Q**uid sac̄dotes spare dicam.
vtz sempitnā gliam. **H**ec p̄fecto eoz pos
trema cura ē. **S**z qd. **S**perāt b̄nficia cōi

sequi. sperant emolumenta trena. sub noua lege veterascunt. cum nouis promissis eternisque relictis ad legis moysi vetustate resoluunt. Et ex schola credo stoicorum non certe christianorum homines istos caducos beneficiorum / status premia ducunt. **N**on facturos si existimo. nisi ita oculos ad opes honoresque uerteret. ut olera non aduerteret. nisi honores dulcedine et non onerum amaritudinem inspiceret. **A**n tibi videatur naucler sumis tepestibus usque ad finem dieum meorum mari iactatus recte promissum putare terrenum commodum quod tantis piculis committitur viderit. **N**on putabit iniquis. nisi tempestatis imemor. **E**t quod viatorum pro laborum premio eam pecuniam supererit. quam nisi per medios latrones prodonesque manu supportauerit possidere non liceat. **N**ullus iniquis nisi salutis oblitus. **E**rgo si in beneficiis statum lubricum sempiternis pene nimis facile piculum inesse certum sit. quis intelligens non ea magis suscipere metuat. timore piculorum quam gratia speculorum comodorum. **D**uo circa soleo mirari quod si tibi voluerit. quod primum gratias expectatiuas applicauerit. sed ut video iam dudum vera rerum vocabula amissa sunt. **D**abes itaque vel maximas afflictionis mee causas. quod dum omnia quae sua sunt querunt non quod. **I**esu christi et quod sibi utile est quod homo multis diuis suauis carnis pastui tantum carnales intendunt. currunt ad honores. onera reijciunt. querunt iocunda / molesta fugiunt. quod in alieno statu dulce viderint ad serape re. quod in proprio amaram cognouerunt in alios precere moliantur. **I**nde discordie. lites. scismata. rixae. simulates et tonitruum ordium mei turpissima confusio. **Q**uero domine si ab his pestibus huiusmodi libabis ac restituis regibus israel. **E**t pro ut restituas. **N**on facturus subinde spero. **Q**uipe spiritualibus eruditissimos sacerdotes dei legem ignorare non feret. ut si nedanationis piculis ignorare nequeunt. **N**on multis auctoritatibus sacre scripture confirmare sed breuitati studendum est. **D**enique cum a puero te celestis religio susceptum adeo spiritualiter vivere docuerit. ut id tibi in naturam conuersum sit. aduocab spiritualis viros ad beneficia. ab his carnales arcebis. **E**xcludes quod spes improba ad ipso tempore petendum impulerit. sed iuitos intrare coges. quod puerpere terrena comparatione celestium agnoueris. **E**xinde confusionem proutis temporis reduces ad distinctum ordinem. **L**oges queque suum tenere locum / suo gradu preterari / officium exercere ordinis suscepti / limites non excedere. non perturbare

terminos positos a patribus. **I**ubebis quilibet esse contentum mensura statuum decete. **E**t quoniam prauae cupiditati terminum imponit necesse est. tu oibus prefigere conaberis. **P**recipies seminare spiritualia quae merent carnalia. **C**ontra leges recte latas quae talibet ipso tempore petentium fatigeris. non quod dispensabim. nisi aut necessitas urgeat. aut cois puocet utilitas. **A**lioquin fuerit potius crudel' dissipatio / quam iusta dispensatio. **L**audes dispensationem ipsam lege coiorum faceret. ne turpe sit si regulam suam vincat exceptio. **S**i hec feceris ad quod te suscepti officij debent astringit. tunc scismatum auulsi radicibus participata christiana sibi terrarum orbem denuo uedica bit. **E**t in hoc positum est unicum pacis stabile fundamentum. sine quo si quis edificare voluerit. nihil operis agit. quod si det opera ut gratia recta pietatibus ariditate supponat. **H**orum corruptio fuit prima causa mali. quod morum correctio erit prima causa boni. **V**erum hic labor huius operis est. necesse est facere possis nisi te propinquum tui ad domesticum iuuerint. **P**roinde gregorianus exemplo psuasus aduocab tibi tantorum laborum socios clericorum ac religiosorum quosque prudentissimos ac optimos. **O**mnibus domum tuam scis / prudentibus / modestis / integris / incorruptis. **Q**uam enim domum decet scitudo. si non tua domine. **L**et te parum profutura est tua vniuersa iusticia. si ea uiderit dissimulatio aliorum affectio. **U**teris subinde mebris tuis / regibus summi secutus exem plum. quod admodum ab illo discurrunt assidue spiritus angelici ad hominum misteria. sic diriges per orbem terrarum pacis nuncios. **U**ide tamen quilibet mebris utaris. **S**unt quidam paralytica. quod si volueris in dextris mouere. prauae pontifex ferent in sinistris. **P**roinde magna cura tibi subeunda est. ut ad hoc ministerium idonea diligas. **P**ost habebis reum minorum curas. ut huic maxime maior ac efficacior infuias. **U**ide quod si careas oneribus. vide si quis alius tanta solitudine fatigetur quam tu. **V**ere si dixerim. summum honorem summum onus. **S**ed ne te onus terreat. si bene ministraveris. summi oneris summum premium. **U**ide denique si non tibi incubat cum eximio rege psallere durum quidem sed vigilantis viri cantici. **S**i dederis somnum oculis meis et palpebris meis dormitationem. et requiem piibus meis. donec inueniam locum domino. **S**ed que locum. **P**ace / nepe. **I**n pace factus est locus eius. **S**ed quoniam est hec pax tranquilla bonorum concordia. **N**on est enim pax ipsius dicit dominus. **T**olle igitur vitia. reduc frutes. **R**edde

Sermo habitus massilie

mibi formā. redde vitā. redde etiā cui dño gratiū locū iuenire/cū h̄t p̄ regnū israel restitueris. **Hec** ecclesia tecū. Quis vocib; nihil aliud adijcio/nisi p̄ cationē hūilē. vt det de^o dies vite ac robur h̄tū/ vt sub tuo p̄tificō pulcre pacis dilatacionē amplissimam videre possimus/ Amen. **Finis.**

Bincipit sermo eius

dem hitus massilie corā papa Benedicto/ Anno. **D**cccclij. nona nouembriis.

Benedic hereditati tue sc̄tissi/ me pater **B**enedicte/ benedic obsecramus/ vt fm nomē tuum sit z laus z opatio tua/ det benedictionē benedictus quoniā absq; benedictione preuia eloquiū nostrū prozsus esset inualidū. eloquiū inq; /quod ego seruus tu^o pro parte z nomine hereditatis tue peculiaris. que ē vniuersitas parisiē/ p̄clarissima absq; dubitatione z primogenita studioz. habitur^o suz cum istis legatis suis p̄clarissimis z probatissimis certe viris. **S. t.** fidelissimis / quibus associatus sum immeritus/ z dux verbi fact^o. z hoc te propicio/ pater beatissime te benedicte. te benigno. **A**lloquin nisi tu domin^o dederis benignitatē terra nostra q̄ est hereditas tua. quo pacto dabit fructum suū. **N**isi benedictionē dederit legislator/ subditi quib; passib; ibūt de virtute in stutem? **D**eniq; nisi tu domin^o iusseris benedicere. quo ausu auderet paruitas mea coram sūma tue beatitudinis celsitudine in cōspectu huius celebris conuentus indignum os aperire. **I**git^o **B**enedicte pater sancte benedic tu mihi. benedic z hereditati tue. **H**anc ego benedictionis gratiam reportare sperās a beniuolētissimo z serenissimo **S. a.** spū/ aperio rursus fident os meum/ vtēs cōpellatione singulari nō quidez p̄ indignitate (p̄cul nefas tale) sed p̄ singulari dignitate. sicut tua singularis est dignitas. ne q̄s indigne ferat morē istū loquendi ad deū z p̄scā scōz patz z oratoz p̄suetudinē. z obsecrās dico p̄phetica iprecatione **B**ndic hereditati tue. **H**ereditas hec tua cuius benedictionē expetim^o. duplex inuenit. vltis z p̄tial. iuxta qđ ordē n̄fam in duos secernim^o articulos sic ad duo p̄ncipalit^o missi sum^o. **P**rimū z h̄ p̄cipiū ē q̄rere pacē sup israel. h̄ est sup ecciam q̄ est vltis hereditas tua. **H**ereditas mea israel

ait ille cui^o vicari^o es in terris. z a q̄ tu pastor illi. tu colon^o z agricola supm^o plat^o es **P**ropterea sane cū b̄tō **H**artino/ cuius instat celebritas/ felice h̄c virtutū suaz con summationē existimare debes si pacē eccie integrā reliq̄ris. **A**lter p̄inde n̄re legatōnis articulus ē b̄ndictionē gr̄az postulare p̄ altera hereditate tua quodammō peculiarari. z q̄ est ecciasticē hereditatis ps q̄ dā florētissima z p̄clarissima z electa. pace aliaz dixerim. **D**e q̄ gliari potes p̄phetica exultatione/ eteni hereditas mea p̄clara est mihi. **H**ec est hūilis z duora **S. t.** filia/ parisiē vniuersitas. q̄ cum iacob/ nō dimittet te. nisi benedixeris ei. consurgente aurora benignitatis tue/ z serenitatis tue.

Eget nimis vtraq; hereditas ista b̄ndictione tua. vt ap̄iete te manū tuā/ manū tue b̄ndictionis/ oia ipeant bonitate. z dñi sit salus/ z sup pplm tuū b̄ndictio tua. **I**nua sit itaq; hereditatē eccie aper de silua z singularis fer^o depastus est eā. **Q**ues q̄s z ceteros armētoz greges/ h̄ est p̄plos simplices z ois p̄ditionis hoies miserādo more/ z ecrāda penit^o diuisione disperūt. z hereditatē tuam verauerūt. **Q**uā ego olim clades iuuenis pastorio carmine deplozās **E**he^o inq;. **H**eu gregis sp̄cata lues nimis. heu graueraris exiū expra. heu pecoris fors altera semp/ aut perit eterno insultu suffert vl acerbos/ heretel^o q̄ cuti morbos vicia ve dāna/ q̄lia miserū nē patit pec^o/ omia postq; /fato v̄sa malo tps tulit/ z fuit error/ rixaq; pastorum sub quem meet innocu^o grex/ ductorē trepidat/ fugiunt ps altera tribim/ ps rodanum/ nullo in certo pars altera sistit. **T**uū h̄o est pater b̄ssime talibus hereditatis tue calamitatib; obuiare. sue desolationi opem ferre. suū quoq; maledictionis scismaticē opprobriū in benedictionem pacis decorā z secundā imutare. **Q**ues in hac hereditate tua dispse sunt. tu eas collige. p̄fracte sunt. tu alliga. saucie sunt. tu sana. errantes sunt. tu reuoca. pdite sunt. tu eas q̄sitas z inuētas p̄p̄ris hūeris z b̄tis benign^o imponēs gregi suo p̄sotia. **E**xi aliq; fortassis misabili vicissitudine mutate sūt in lupos z beluas feroces et seuas. vt de socijs vltis p̄ circē poetica et moralis ē narratio. tu eas nō enecare nō p̄dere volueris. **B**onis q̄dē z discipolis debitor es/ sapiētib; z insipiētib;. **S**z potēt v̄gute b̄ndictionis tue. in m̄ia z m̄asuetudie.